

factsheet
Vogelakker

Meer weten voor u begint?

- A. Schlaich e.a. 2015. Testing a novel agri-environment scheme based on the ecology of the target species, Montagu's Harrier Circus pygargus.
- A. Schlaich & O. Vlaanderen, 2015. Vogelakkers verbeteren voedselaanbod voor Grauwe Kiekendief.

U kunt deze documenten downloaden van www.vogelbescherming.nl/akkervogelfactsheets

Vogels op vogelakkers

BROEDTIJD

Kwartel, veldleeuwerik, roofvogels en uilen. Ze vinden hier voedsel (insecten, muizen) en nestgelegenheid.

Veldleeuwerik

Danièle Occhialini, Agami

Kwartel

Jankees Schwiebbe

WINTER

Zaadeters

Veldleeuwerik, vink, kneu, ringmus, geelgors en rietgors.

Roofvogels

Torenvalk, blauwe kiekendief, buizerd, ruigpootbuizerd, ransuil en velduil.

Blauwe Kiekendief

Jankees Schwiebbe

Ruigpootbuizerd

Jankees Schwiebbe

Velduil

Jankees Schwiebbe

Grauwe Kiekendief

Jankees Schwiebbe

WAT

Wat is een vogelakker?

Een vogelakker is een volveldse, meerjarige maatregel die is ontwikkeld door Werkgroep Grauwe Kiekendief. Een vogelakker bestaat uit een afwisseling van:

- stroken met een meerjarig groenvoedergewas, zoals rode klaver (zandgrond) of luzerne (kleigrond);
- stroken natuurbraak ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden.

Het aandeel luzerne of klaver in de vogelakker bedraagt ongeveer 75% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 25%. De stroken met rode klaver of luzerne worden maximaal 3 à 4 keer gemaaid en benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maai-beheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizenetende roofvogels en uilen, broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels.

WAAROM

Waarom een vogelakker?

Sommige soorten akkervogels, zoals de veldleeuwerik en de kwartel, zijn gebaat met volveldse maatregelen zoals een vogelakker. Deze soorten vermijden rand- en overgangssituaties en verblijven liefst in het midden van landbouwpercelen.

- Voor de veldleeuwerik is een gebrek aan geschikte en veilige nestgelegenheid een groot knelpunt. Vogelakkers voorzien hierin. Het in vogelakkers gevolgde maai-beheer geeft de veldleeuwerik voldoende tijd om tussen twee maai-beurten succesvol jongen groot te brengen.
- Klaver en luzerne hebben weinig last van plaaginsecten, waardoor insecticiden niet nodig zijn. In combinatie met de bloeiende kruiden in de natuurbraakstroken, zijn vogelakkers rijk aan insecten. Dat is gunstig voor vogels die hun jongen met insecten moeten grootbrengen.
- In de stroken natuurbraak vestigen zich veldmuizen, belangrijk voedsel voor roofvogels en uilen. Door het maaien van de klaver of luzerne worden de veldmuizen 'vangbaar' gemaakt.
- De stroken met natuurbraak bieden 's winters in de vorm van zaden voedsel aan overwinterende akkervogels, zoals veldleeuwerik, vink, ringmus en geelgors.
- De stroken rode klaver of luzerne in vogelakkers hebben een positief effect op de bodemstructuur en de bodemvruchtbaarheid. Deze gewassen wortelen namelijk diep, binden stikstof uit de lucht en produceren veel organisch materiaal.
- Van vogelakkers wordt een product geoogst in de vorm van ruwvoer. Dat maakt het agrarisch natuurbeheer aantrekkelijker.

Hoe realiseert u een vogelakker?

- Leg een vogelakker (min. 2 ha) aan in open gebied waar de beoogde soorten nog voorkomen.
- Maak vooraf afspraken met een grasdrogerij of veehouder in de buurt die belangstelling heeft voor de klaver of luzerne en die het wil maaien en afvoeren.
- Stem de breedte van de stroken af op de breedte van de machines.
- Een goed zaaitijdstip is eind april of begin mei. Inzaai in september kan ook. Het is raadzaam tevoren één of meerdere keren een vals zaaibed te maken (zie factsheet *Meerjarige akkerrand*). Dit vergroot de kans dat de vogelakker zelf na inzaai goed aanslaat.
- Verplaats een vogelakker na drie of vier jaar naar een nieuwe plek.

Richtsnoer voor zaaizaadsamenstelling van natuurbraakstroken in vogelakkers

Varianten op basis van de groepen granen, grassen, vlinderbloemigen en kruiden in ongeveer de verhoudingen als in onderstaande tabel zijn mogelijk.

Soort	% in mengsel	Soort	% in mengsel
Zomertarwe	60%	Vlas	1,5%
Zomerhaver	10%	Erwt	2,5%
Gewoon roodzwenkgras	1,5%	Korenbloem	0,5%
Fiorin	1%	Rode klaver	3%
Beemdlangbloem	1%	Karwij	2%
Westerwolds raaigras	1%	Veldboon	2%
Timothee	1%	Esparcette	1,5%
Luzerne	1%	Peen	0,5 %
Margriet	1,5%	Huttentut	1%
Voederwikke	3,5%	Duizendblad	0,5%
Boekweit	1,5%	Knoopkruid	0,5%
Kleine klaver	1,5%		

Hoe vaak en wanneer maaien?

- Luzerne en klaver kunnen drie keer per jaar worden geoogst. Wacht met de eerste keer maaien tot 25 mei. De jongen van de eerste legsels van de veldleeuwerik zijn dan al vliegvlug. Wacht met de tweede maaibeurt tot na 15 juli. De derde maaibeurt gebeurt in september.
- Maai bij de derde maaibeurt eventueel de helft van de natuurbraakstroken mee. Maai dan vooral plekken waar ongewenste onkruiden de kop opsteken. Voer het maaisel af.

